

REVIJA

[#fotografija](#), [#umetnost](#), [#smrt](#), [#prvinovember](#)

Bi dovolili Goranu Bertoku, da vas fotografira, ko boste umrli?

1.11.2015 / 06:10

Komentiraj

Bertok je lep, ker ni lep. Privlači, ker je grd, a resničen. Grozljiv, šokanten. Kot da je slovenski Andres Serrano.

Marijan Zlobec

NAROČI SE

PRIJAVI SE

Goran Bertok je eden najbolj prepoznavnih slovenskih fotografov nekonvencionalnega, nekomercialnega, necenzuriranega, neprilagodljivega, izzivalnega, drznega, morda celo šokantnega tipa. V Sloveniji je opozoril nase z gorečim križem, ki ga je fotografiral in se je v plamenih pokazala Kristusova silhueta.

V **Photon Gallery** na Dunaju je bila od 4. septembra do včeraj na ogled Bertokova razstava, ob njej pa so v Ljubljani **predstavili njegovo monografijo** pri **založbi The Angry Bat** Mateja Sitarja.

Slovenski Serrano

Nekateri imajo Bertoka za grozljivega fotografa in se pri tem pomislijo na svetovno znanega fotografa **Andresa Serrana**. Bertok naj bi bil slovenski Serrano, čeprav gre Bertok v samostojno raziskavo življenja in še bolj morda smrti. Vse pa je človeško — saj kar ni, ni mogoče fotografirati.

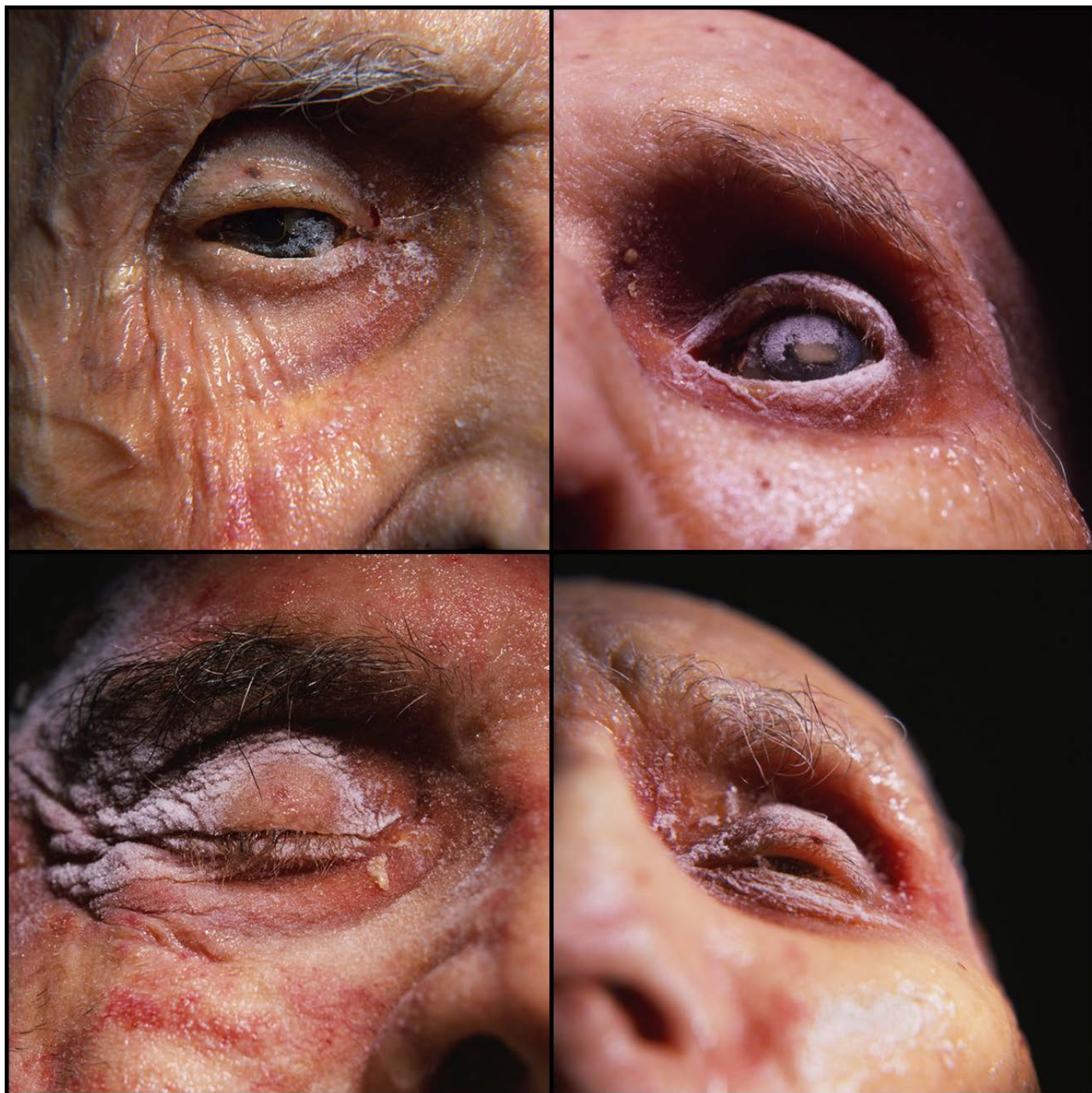
Potemtakem bi lahko bil vsak očitek na njegov račun neumesten oziroma bi Bertok zlahka odgovoril: “Fotografiram samo to, kar vidim in kar se mi zdi primerno z estetskega vidika. Estetika pa je subjektivna, povezana s človekovo izkušnjo, znanjem, etiko, vizijo, naprednostjo, iskanjem, eksperimentom.”

Vse, kar naredi Bertok, je dobro

Fotograf načeloma ve, kdaj je dober, a je bilo v zgodovini nemalokrat tako, da se je samoocena spremenila. Pri Bertoku bo težko zgrešiti, ker je vse, kar naredi, dobro.

Spominjam se njegove pomembne in odlične razstave *Kremacije* v ljubljanski galeriji Kapelica. Čeprav je to bilo že leta 2005, morda še do danes ni bila presežena. Bertok ima pogled sokola, pogled človeka, ki z očesom vidi tako fotografski objekt kot človekovo dušo. Vidi dvojno ali enojno v dvoj(n)em?

Kdor misli, da se duha ne da fotografirati, bi se pri Bertoku zmotil. Če bi me na primer vprašali, ali bi Bertoku dovolil, da me fotografira, ko me bodo kremirali, kakšen bi bil moj odgovor? Vem, da ste uganili.

Iz Bertokove knjige Rekviem.

Križ: Bertokov ali od RKC

Pri onem gorečem Kristusu žal Cerkev ni opazila lepote križa kot velikega ali največjega simbola, ki se je zlil v podobo z ognjem in fotografijo v eno samo estetsko celoto. Takšno fotografijo lahko vzame papež Frančišek v Vatikanske muzeje. Napredni verniki bodo Bertokove fotografije razumeli.

Kremacija trupla je morda v Sloveniji nekaj drugega ali drugačnega kot nekje

v ZDA. V Indiji trupla sežigajo. Klasični pogreb muslimanov se mi zdi prav tako enkratno, posebno če ga spremlja iskrena molitev...

Nihče ni prerok. Bertok ni tako preprost, da bi igral na efekt, privlačnost in odobravanje, rad pa sliši mnenje ali se pogovori, debatira, sooča misli in poglede. Njegova odprtost je pravzaprav kritična navzven in navznoter, torej do sebe, zato je njegova umetniška ustvarjalnost številčno precej skromna, a zna oceniti in videti sebe v kontekstu sodobnosti.

Moč in izvirnost

Razmeroma konservativni Dunaj je prepoznal izvirnost in moč Bertokove fotografije. Tam sicer ni malo zasebnih, avantgardnih galerij, pa tudi večjih razstav, festivalov, sejmov, mednarodnih srečanj. Drznih zbiralcev je malo, vendar so — tako kot v času Klimta, Schieleja in Kokoschke, ki zdaj skupaj razstavljajo na Dunaju v Spodnjem Belvederu na temo ženske.

Bertok je lep, ker ni lep. Bertok privlači, ker je grd, a resničen. Resnica pa je nekako v smislu Tomaža Akvinskega in je ne bi kaj dosti spreminjali — niti ne bi dopolnjeval Tineta Hribarja, ki je v svoji knjigi **Resnica o resnici** na koncu zapisal, da je resnica o resnici ta, da ni resnice o resnici.

Bertok seveda ne gre v ta kontekst, ker je njegova resnica materializirana in jo vidimo. Njegova resnica je močnejša in to gledalec takoj opazi.

Finissage

Na Dunaju je veliko bolj kot pri nas v navadi, da prirejajo dogodke in slovesnosti tudi ob zaprtjih razstav, ne samo ob otvoritvah.

Smrt je del življenja. Tako je tudi zapiranje (finissage) razstave začetek nove. No, pri tem seveda ne bo pomagala umetnikova smrt, ampak le njegovo polnokrvno ustvarjalno življenje!

[#fotografija](#), [#umetnost](#), [#smrt](#), [#prvinovember](#)

NAPISAL/A
Marijan Zlobec

OBJAVLJENO NA
Fokuspokus